

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

Poznań, 12.09.2024 r.

PS-Ka.431.8.2024.1

Pan
Robert Wiśniewski
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
Aleja Powstańców Wielkopolskich 12
63-400 Ostrów Wielkopolski

ZALECENIA POKONTROLNE

Na podstawie art. 22 pkt 8, w związku z art. 126 oraz art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej¹, zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, Delegatura w Kaliszu, w dniach: 1, 9 i 20 sierpnia 2024 r. przeprowadził kontrolę kompleksową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim, z siedzibą pod adresem: 63-400 Ostrów Wielkopolski, Aleja Powstańców Wielkopolskich 12².

Zakres kontroli obejmował sprawdzenie realizacji zadań określonych ustawą o pomocy społecznej oraz zgodności zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami.

Ustalenia kontroli zostały szczegółowo opisane w protokole kontroli, który został podpisany przez Pana bez zastrzeżeń w dniu 28 sierpnia 2024 r.

W wyniku kontroli w zakresie kwalifikacji kadry realizującej zadania pomocy społecznej ustalono, że kierownik, pracownicy GOPS, osoby świadczące usługi opiekuńcze oraz osoba realizująca w ramach umowy zlecenia specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osoby dorosłej z zaburzeniami psychicznymi - posiadają wymagane kwalifikacje, określone w ustawie o pomocy społecznej, w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1960 ze zm.) oraz w rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 816).³

Ponadto jak wynika z danych zawartych w wykazie sporządzonym przez Pana w uzgodnieniu z podmiotem zewnętrznym, realizującym specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznym w ich miejscu zamieszkania - osoby świadczące ww. usługi posiadają wymagane kwalifikacje, określone w rozporządzeniu w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

W kwestii zatrudnienia odpowiedniej liczby pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących stwierdzono, że GOPS spełnia ustawowy wymóg w tym zakresie, określony w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej.

Gmina Ostrów Wielkopolski opracowała strategię rozwiązywania problemów społecznych na lata 2021 – 2026, sporządziła także ocenę w zakresie pomocy

¹(Dz. U. z 2024 r., poz. 1283), zwana dalej „ustawą o pomocy społecznej”

²określanym dalej "GOPS" lub "Ośrodek"

³zwanym dalej "rozporządzeniem w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych"

społecznej za rok 2023.

W okresie objętym kontrolą GOPS:

- realizował zadania gminy, takie jak: praca socjalna, zapewnienie posiłku/dożywianie dzieci, podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych oraz realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, współpraca z powiatowym urzędem pracy, pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, a także przyznawanie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt. 3 (schronienie, posiłek), 4, 5, 6, 11, 14, 16, 16a, 19, 20; art. 17 ust. 2 pkt 1 oraz art. 18 ust. 1 pkt 3 i 9 ustawy o pomocy społecznej.

Należy stwierdzić, że w poddanej analizie dokumentacji losowo wybranych osób/rodzin w zakresie przyznawania ww. świadczeń, pomoc przyznawana była zasadnie. Nie budzi zastrzeżeń wysokość, okres na jaki przyznawano określone świadczenia oraz terminowość załatwiania spraw, w tym wydawania decyzji administracyjnych, co zgodne jest z przepisami ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 572)⁴.

W trakcie czynności kontrolnych sprawdzono w powyższym zakresie dokumentację wybranych losowo 26 osób/rodzin, w tym 56 spraw, zakończonych 51 decyzją, w których stwierdzono poniższe nieprawidłowości, szczegółowo opisane w protokole kontroli, tj.:

1. W 51 ze skontrolowanych decyzji administracyjnych:

a) w podstawie prawnej decyzji:

*nie wskazano konkretnych jednostek redakcyjnych przytoczonych w podstawie prawnej: artykułów ustawy o pomocy społecznej, paragrafu rozporządzenia w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, uchwały w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia - schronisku dla osób bezdomnych oraz schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, paragrafów rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych, załącznika do uchwały w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz

⁴ zwany dalej „kodeks postępowania administracyjnego”

szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania, paragrafu rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej,

* wskazano:

- niewłaściwe artykuły kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o pomocy społecznej, niewłaściwe paragrafy rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej,
- publikator kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o pomocy społecznej, bez uwzględnienia zmiany powyższych aktów prawnych,
- niewłaściwy publikator ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego,
- art. 48 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej, przy czym ww. artykuł nie zawiera takich jednostek redakcyjnych,

* nie wskazano przepisu ustawy o pomocy społecznej (art. 106 ust. 5) bądź przepisu kodeksu postępowania administracyjnego (art. 163), stanowiącego podstawę do wydania decyzji w sprawie zmiany decyzji.

Powyższe narusza przepis art. 107 § 1 pkt 4 kodeksu postępowania administracyjnego.

b) w 4 przypadkach decyzja nie rozstrzygała o zakresie przyznanych usług opiekuńczych.

Powyższe narusza przepis art. 50 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej.

2. W 2 przypadkach decyzje, opatrzone zostały art. 130 § 4 kodeksu postępowania administracyjnego, przy czym wypłata przyznanego zasiłku stałego nastąpiła po upływie terminu do wniesienia odwołania.

Powyższe narusza przepis art. 130 § 4 kodeksu postępowania administracyjnego.

Jak podał Pan w oświadczeniu, w okresie objętym kontrolą, z uwagi na brak potrzeb/ wniosków Ośrodek nie realizował pozostałych ustawowo określonych zadań pomocy społecznej, takich jak: zapewnienie niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym, przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego, opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z

koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny lub niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem, sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym, opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne, określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze, opracowanie i realizacja projektów socjalnych, organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi, przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną, przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom i osobom, o których mowa w art. 5a, przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia oraz zapewnianie posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przyznawanie pomocy w formie usług sąsiedzkich, przyznawanie pomocy w formie usług wsparcia krótkoterminowego.

Ponadto wyjaśnił Pan, że w okresie objętym kontrolą nie było realizowane zadanie, polegające na:

- prowadzeniu i zapewnieniu miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowaniu do nich osób wymagających opieki, dodając w tej kwestii, że Gmina Ostrów Wielkopolski nie prowadzi ww. jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, a w przypadku takiej potrzeby, osoby kierowane są do tego typu jednostek o zasięgu powiatowym bądź poza powiatem.
- zapewnieniu miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych, dodając w tej kwestii, że Gmina Ostrów nie posiada takich jednostek, a w sytuacji wystąpienia potrzeb w tym zakresie GOPS będzie poszukiwał możliwości ich zaspokojenia, kontaktując się z realizatorami działań o tym charakterze.
- prowadzeniu i rozwoju infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi – w oświadczeniu podał Pan, że Gmina Ostrów Wielkopolski nie prowadzi takich ośrodków wsparcia, a osoby zainteresowane i wymagające tej formy wsparcia, aktualnie jest to 10 osób, korzystają z usług świadczonych w ośrodku wsparcia o zasięgu powiatowym - w Środowiskowym Domu Samopomocy w Ostrowie Wielkopolskim.

Pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Ośrodka w zakresie realizacji zadań określonych ustawą o pomocy społecznej oraz zgodności zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami **ocenia się pozytywnie z nieprawidłowościami.**

Wobec powyższego, działając na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej zalecam:

1. Wydawanie decyzji administracyjnych:

- w zakresie podstawy prawnej, zgodnie z wymogami przepisu art. 107 § 1 pkt 4 kodeksu postępowania administracyjnego,
- rozstrzygających o zakresie przyznanych usług opiekuńczych, zgodnie z wymogami przepisu art. 50 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej.

2. Realizowanie przyznanej pomocy przed upływem terminu do wniesienia odwołania od decyzji, w przypadku gdy decyzji został nadany rygor natychmiastowej wykonalności bądź została opatrzona art. 130 § 4 kodeksu postępowania administracyjnego, zgodnie z przepisem art. 130 § 4 ww. kodeksu.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej ma Pan prawo w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszych zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich zastrzeżenia.

Jednocześnie pragnę przypomnieć, że zgodnie z art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 12 000 zł.

Pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych oczekuję w terminie 30 dni od dnia ich otrzymania.

z up. Wojewody Wielkopolskiego

Hanna Zawadka

Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej
*/-podpisano bezpiecznym podpisem elektronicznym
weryfikowanym przy pomocy ważnego
klasyfikowanego certyfikatu/*

Do wiadomości:

Wójt Gminy Ostrów Wielkopolski
ul. Gimnazjalna 5
63-400 Ostrów Wielkopolski

Dokument sporządziła: Monika Jankowiak starszy inspektor wojewódzki
19 września 2024 r.